

СУТНІСТЬ, ПРИРОДА ТА МОТИВАЦІЙНА ЗНАЧИМІСТЬ ФІНАНСІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

© 2016 БОГАТИРЬОВ І. І.

УДК 339.92

Богатирьов І. І. Сутність, природа та мотиваційна значимість фінансів в умовах глобалізації

Метою статті є дослідження проблем корпоративних фінансів. Проведено оцінку світових фінансових ринків, що є надзвичайно важливим завданням для дослідження напрямів еволюції їх форм, моделей і систем. Уточнено поняття «фінанси» в системі сучасних економічних наук. Визначено важливі елементи ідентифікації міжнародних фінансів. Проаналізовано основні блоки, з яких складається міжнародна фінансова система. Уточнено функції фінансів в умовах глобалізації. Охарактеризовано підходи до аналізу наслідків глобалізації в сучасних моделях. Визначено ефекти, що виникають в процесі посилення глобалізації та обов'язково зачіпають ринок мультиактивів, а також відповідні інституційні зміни, які можуть максимально активізувати процес трансферу нових технологій, їх комерціалізацію та відповідні відшкодування понесених витрат.

Ключові слова: фінанси, фінансові системи, глобалізація, ТНК.

Бібл.: 15.

Богатирьов Ігор Ігорович – кандидат економічних наук, доцент, здобувач кафедри міжнародного обліку і аудиту, Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана (пр. Перемоги, 54/1, Київ, 03680, Україна)

E-mail: kirikma@ukr.net

УДК 339.92

Богатырев И. И. Сущность, природа и мотивационное значение финансов в условиях глобализации

Целью статьи является исследование проблем корпоративных финансов. Проведена оценка мировых финансовых рынков, что является важным заданием для исследования направления эволюции их форм, моделей и систем. Уточнено понятие «финансы» в системе современных экономических наук. Определены важные элементы идентификации международных финансов. Проанализированы основные блоки, из которых складывается международная финансовая система. Уточнены функции финансов в условиях глобализации. Охарактеризованы подходы к анализу последствий глобализации в современных моделях. Определены эффекты, которые возникают в процессе усиления глобализации и обязательно затрагивают рынок мультиактивов, а также соответствующие институционные изменения, которые могут максимально активизировать процесс трансфера новых технологий, их коммерциализацию и соответствующие возмещения понесенных затрат.

Ключевые слова: финансы, финансовые системы, глобализация, ТНК.

Библ.: 15.

Богатырев Игорь Игоревич – кандидат экономических наук, доцент, соискатель кафедры международного учета и аудита, Киевский национальный экономический университет им. В. Гетьмана (пр. Победы, 54/1, Киев, 03680, Украина)

E-mail: kirikma@ukr.net

UDC 339.92

Bohatyriev I. I. Essence, Nature and Motivation Value of Finance in the Context of Globalization

The article is aimed at studying the problems of corporate finance. Estimation of global financial markets has been carried out, which is an important task for the research of evolution directions as to their forms, models and systems. The concept of «finance» in the system of modern economics has been clarified. Important elements of identification of international finance have been identified. The main blocks, of which the international financial system is built, have been analyzed. Functions of finance in the context of globalization have been clarified. Approaches to analyzing the impacts of globalization in the contemporary models have been characterized. The article determines the effects that arise in the course of enhancement of globalization and necessarily affect the multi-assets market, as well as the relevant institutional changes that can at maximum activate the process of transferring new technologies, their commercialization, and appropriate reimbursement of costs incurred.

Keywords: finance, financial systems, globalization, TNCs.

Bibl.: 15.

Bohatyriev Igor I. – PhD (Economics), Associate Professor, Applicant of the Department of International Accounting and Auditing, Kyiv National Economic University named after V. Hetman (54/1 Peremohy Ave., Kyiv, 03680, Ukraine)

E-mail: kirikma@ukr.net

Швидкі зміни у глобальній економіці значною мірою впливають на нове (уточнене) уявлення про суть фінансів та виокремлення в них корпоративного сектора, вплив якого на сучасне господарство важко переоцінити, адже фактично безперешкодний трансфер по земній кулі великих обсягів капіталу може викликати велику хвилю фінансового «цунамі», яка, в окремих випадках, створюватиме умови для швидкого економічного зростання, проте в інших – викликати не менш швидкий його занепад. Глобалізація максимально прискорює ефект переливу фінансів, стимулюючи, таким чином, прискорений рух класичних (земля, праця, капітал) і нових (підприємництво, інформація) факторів виробництва. Водночас варто мати на увазі, що рух фінансів слід розглядати не лише як процес, а як владу (метавладу), яку німецький дослідник Ульрих Бех доволі емно та ілюстративно описав у своїй книжці «Влада і контрвлада у добу глобалізації». Автор зазначає: «Ми є свідками найважливіших змін в історії

влади. Глобалізацію слід тлумачити як повзучу, постреволуційну, епохальну трансформацію національної та інтернаціональної, підпорядкованої державі теми балансу і правил влади» [1, с. 9].

З наведеного вище випливає, що фінанси в умовах сьогодення перестали бути лише національною категорією і все частіше використовуються в глобальному тлумаченні та у відповідному зв'язку з монетарними та фіскальними моделями окремих постіндустріальних країн, або ж їх економічних коаліцій. Разом з тим, як підкреслює Дж. Стігліц, важливим елементом сучасної економіки є так звана глобальна асиметрія, яка може суттєво впливати на характер та структуру міжнародних фінансів, їх перетік, акумулювання та міжкраїнову динаміку. Критикуючи діяльність МВФ, автор відмічає, що «... форсування лібералізації [привело] до створення необхідних систем соціального забезпечення, до упрощення адекватних регуляторних заходів, до того, як країни, що розвиваються, могли подолати негативні на-

слідки швидких змін, – усе це є невід’ємною частиною сучасного капіталізму»... [2, с. 84].

Доволі змістовно описав інформаційну асиметрію сучасних фінансів французький філософ Ж. Бодіяр, який навів приклад американської корпорації «Екссон» (штаб-квартира розташована у м. Ірвінг, штат Техас). Свого часу Уряд США вимагав від корпорації звіту про свою глобальну фінансову діяльність. Компанія таку звітність надала – це було двадцять томів на тисячу сторінок кожний. Відтак виходило, що прочитати все це було не під силу будь-якій людині, а тим більше винести рішення з цього питання [3, с. 12]. З наведеного прикладу випливає, що прикладний характер фінансів нерідко поєднується зі значним рівнем асиметрії в інформації, проаналізувати яку в умовах неконтрольованого руху капіталу доволі важко, а відтак не менш складним є прогнозування наслідків його трансферу в інші держави світу.

У системі сучасних економічних наук неабияке значення має визначення основного понятійного апарату, яке дозволяє чітко ідентифікувати напрям пошуку. Попри те, що кожний дослідник критикує своїх попередників в усіх можливих варіантах визначень, разом з тим, важливим є те, які ж саме словосполучення повторюють ся. У цілому усі погоджуються з тим, що фінанси слід розуміти «як капітал у грошовій формі, що дається або береться в борг за посередництвом фінансових ринків або фінансових установ для здійснення капіталовкладень» [4, с. 566–567]. Зрозуміло, фонди можуть бути різними, так саме, як і модель здійснення витрат.

Дещо іншим може виглядати словосполучення «фінансова система», адже сам термін «система» передбачає наявність взаємопов’язаних і взаємозалежних елементів одного механізму з чіткими діяльними критеріями і відповідними регуляторними механізмами. Звичайно, що в цьому випадку можна говорити про фінансову систему країни, яка, на додаток до монетарної, охоплює ще й фіскальну та має розгалужену модель регулювання, яке також далеко не завжди може вважатися ідеальним, а за певних обставин – давати суттєві збої, насамперед упродовж кризи. Втім, говорити про світову (глобальну) фінансову систему, на наш погляд, поки що зарано, адже перелічені вище риси національної фінансової системи поки що не проявляють себе повною мірою, тобто має місце лише їх фрагментність. Разом з тим ідея переходу на «світові гроші» у світовій економіці не відкидається.

І все ж таки, в умовах сьогодення можна говорити про фінансову структуру корпорацій, що розміщені в різних країнах. Ще раз зауважимо, що йдеться про структуру, а не систему. Чарлз Гіл, відомий дослідник міжнародного бізнесу, глибоко переконаний, що під фінансовою структурою слід розуміти «комплекс боргових зобов’язань та акціонерного капіталу, з якого фінансується бізнес» [5, с. 750]. Ч. Гіл проаналізував співвідношення боргових зобов’язань фірм, що розташовані в різних країнах, і дійшов висновку, що середній коефіцієнт торгових зобов’язань розташованих в них ТНК суттєво відрізняється (в Італії, приміром, він є у двічі більшим, ніж у Сингапурі). З цього випливає, що наяв-

ним є вплив місцевої культури на структуру капіталу, але його механізм ще й досі не з’ясований. Щоправда, сучасний дослідник Р. Флорида спробував виявити таку закономірність, дослідивши феномен категорії «креативний клас» [6]. Втім, Ч. Гіл наполегливо рекомендує у кожному закордонному підрозділі запроваджувати таку структуру, яка б дозволила міжнародній компанії мінімізувати вартість її капіталу [5, с. 751].

Також важливим є припущення, що фінансові умови за кордоном не впливають на процеси, що мають місце в країні. Відтак виходить, що норма доходу на інвестиції за рубежем є екзогенною, і можна припустити, що вона є сталою. Разом з тим, вона включає два ризики: зростання або зниження валютного курсу, а також певну винагороду, як вважають М. Бурда та Ч. Виплош, за ризик. Отже, перетин кривих IS та LM та взаємозгодженість лінії фінансової інтеграції наочно демонструють таку ситуацію, коли товарний і грошовий ринки перебувають у стадії рівноваги.

Результатом цього стає еквівалентність процентних ставок. Утім, у пропонованій моделі є чимало недоліків, зокрема вона не враховує динаміку кривих LM та IS , які можуть зміщуватися як ліворуч, так і праворуч, а відтак, умовна точка рівноваги може визначатися положенням $E_1; E_2; E_3; E_n$. Тоді й лінія фінансової інтеграції може набувати іншого позиціонування і відображати, таким чином, ситуацію, далеку від рівноваги. Власно кажучи, на наступних графіках автори зробили спробу пов’язати криві LM та IS з діловими циклами, але все це призвело до дилеми: або ж збурення у пропозиції грошей, або ж до збурення в їх попиті при фіксованих валютних курсах. Висновок, який вони зробили, виглядає таким чином: монетарна політика неефективна при фінансових валютних курсах, а за умов її проведення вона може призвести до контролю за капіталом [7, с.323].

Доволі розповсюдженим у світовій економіці є оцінювання ефекту зростання, що базується на основі моделі фінансового розвитку, адже завжди на порядку денному стоятиме питання: в яких саме межах фінансова успішність корпорації сприятиме швидкому зростанню країни і що фірми будуть вважати пріоритетом. Важливо також відмітити, що країнові відмінності у сприйнятті означеної ділеми є доволі значними. Наприклад, японські корпорації у своїй інноваційній діяльності більше схильні до банківських запозичень, натомість американські – більше розраховують на власні ресурси. Подібні фінансові стратегії корпорацій завжди базуються на певних регуляторних системах країни свого базування, що і утворює підвалини державної фінансової політики, котра орієнтована на досягнення монетарної та фіскальної рівноваги. Британський дослідник Р. Montiel переконаний, що проактивна політика регулювання фінансового сектора має базуватися на трьох основних постулатах: імплементація та введення в дію стандартів банківського ліцензування та розсудливого (*prudential*) впливу; розвиток ринкової інфраструктури (облігації та біржі) для ринку капіталу; імплементація та введення в дію антитрастової політики, що базується на безпечному підприємстві банківських установ [8, р. 204].

Зазначеному вище автору вдалося виявити доволі цікаву закономірність: для країн, що мають високий рівень доходів на душу населення, характерним є створення великих міжнародних компаній, що активно користуються фінансовими посередницькими послугами. Водночас, як відмічає Р. Montiel, в їх діяльності суттєво зростає ризик, якщо велика кількість новостворених компаній починає активно користуватися інструментами боргових зобов'язань [8, р. 206].

Важливим елементом ідентифікації міжнародних фінансів є їхнє позиціонування в системі світового фінансового середовища, яке охоплює, на думку вітчизняної дослідниці З. Луцишин, міжнародні фінансові ринки; міжнародну фінансову справу; фінанси міжнародних корпорацій, організацій, фірм; міжнародні інвестування, віртуальний фінансовий сектор; міждержавний фінансовий сектор, міжнародні фінансові організації [9, с. 84]. Таке розуміння фінансового середовища, без сумніву, є корисним, проте воно не утворює цілісну площину для порівняння окремих елементів, адже функції, ролі та управління в такій системі розподілені відповідно до вигол тих сторін, які б хотіли у відповідний спосіб відстояти свої інтереси, а можливо, що й пролобювати їх через численні інституції – посередники.

В умовах посилення глобалізаційних процесів фінансова система, як правило, перестає бути національною, адже зв'язки, що виникають між окремими фінансовими установами, стають доволі динамічними, як правило, високодиверсифікованими та регульованими як внутрішнім законодавством, так і наднаціональним. Тому виокремлювати в країнах-лідерах ті чи інші елементи фінансової локалізації навряд чи доцільно. Ось чому інша вітчизняна дослідниця Н. Стукало запропонувала своє бачення. На її думку, міжнародна фінансова система складається з трьох основних блоків: міжнародних фінансових інструментів (національні валюти, штучні валюти, міжнародні цінні папери, пластикові картки, похідні фінансові інструменти (опціони, форварди, ф'ючерси тощо); міжнародні фінансові інструменти (Міжнародний валютний фонд, Світовий банк), ТНБ, національні банки країн, спеціалізовані фінансові інститути (страхові компанії, інвестиційні фонди та компанії, лізингові, факторингові компанії) тощо; міжнародні фінансові ринки (фондовий, валютний, позичкового капіталу) [10, с. 36]. Відтак виходить, що фінансова система – це пов'язані глобальними зв'язками інституції, натомість фінансове середовище – це своєрідний фінансовий простір, в якому окремі актори та інституції виконують відповідні функції та захищають свої або ж делеговані їм повноваження. Втім, можна погодитися з З. Луцишин, що існуюча зараз система міжнародних фінансів, хоча і є «відомчою» за своєю суттю, разом з тим, вона є системою, що складається з противаг, взаємообумовлених зв'язків та численних компромісів, що виступають основною моделлю досягнення згоди, або ж ліквідацією конфліктів.

Функції фінансів, так саме, як міжнародних фінансів, сформувалися впродовж багатьох років і в умовах глобалізації виглядають таким чином:

- ✦ *регламентованість (обмеженість)*. Являє собою обов'язковий контроль за грошовою масою, у т. ч. безготівковою, що поступає в оборот і, за певних умов, перетворюється у фінансовий капітал. Грошова пропозиція, валютний курс і реальні результати виробництва утворюють цілісну систему, що гарантує країні її монетарно-фіскальну сталість, а корпораціям – можливість працювати в умовах прогнозованих ринків;
- ✦ *динамічний обмінний характер*, що дозволяє вирішити, з одного боку, проблему розподілу, з іншого – трансферу фінансів у вигляді інвестицій або ж у будь-якій іншій формі;
- ✦ *еквівалентно/нееквівалентний розподіл та нагромадження*, що відображає стратегію компанії, промислово-фінансових груп щодо інвестування, отримання прибутку та його трансферу;
- ✦ *дохідно-видатковий розподіл*. Забезпечується постійною регуляцією фінансових ресурсів, їх адсорбцією та стрімким переходом з однієї форми нагромадження в інші. Особливий вплив має на ділові цикли, у яких фінанси компаній можуть служити як стримуючою, так і стимулюючою основою економічного розвитку;
- ✦ *трансфер вартості в глобальній економіці*. Забезпечується за допомогою високорозвинутої фінансової інфраструктури у грошовій формі відносин. Велике значення має секторальна та корпоративна конкурентоспроможність товарів та послуг що виробляється, а також ефективність факторингу, форфейтингу та фінансового інжинірингу.

Таким чином, функції міжнародної фінансової системи визначають її характер, структуру, динаміку трансферу, а існуючі в її межах елементи за рахунок компліментарних дій визначають напрями, сектори та сфери бізнес-активності ТНК та ТНБ.

У сучасних моделях аналізу наслідків глобалізації існують доволі багато різних підходів, внаслідок чого виокремлюються окремі деталі, щоправда різної значущості. Приміром, українські дослідники О. Білорус та О. Гаврилюк зазначають, що остання світова фінансова криза «...поставила під сумнів чимало непорушних раніше постулатів адептів економічної глобалізації, розкривши її негативні прояви, які відчували на собі багато країн» [11, с. 7]. Автори категорично не погоджуються з ідеєю того, що капіталізму загрожує неминуха загибель і наводять, з огляду на це, два важливих, на їх думку аргументи: по-перше, уповільнення темпів економічного зростання в країнах Заходу не супроводжується вповільненням їх інноваційної динаміки, а по-друге, рівень розвитку споживчого ринку в країнах-лідерах, попри все, залишається доволі високим [11, с. 10].

Далі зазначені вище науковці наводять дані світового консалтингу, що були підготовлені фірмою «McKinsey» (США), згідно з якими у 2027 р. 80% світового ВВП продаватиметься через міжнародні кордони (у 2001 р. їх питома вага не перевищувала 20%. На до-

даток слід зазначити, що 50% споживчих видатків припадає на ринки, що динамічно розвиваються [12].

Чимало сучасних дослідників звертають особливу увагу на окремі регіони світу, в яких існують певні проблеми розвитку, проте підкреслюється, що вони мають значний економічний та організаційний потенціал. Так, D. G. Dickinson та A. Mullineux звертають увагу на особливості фінансової інтеграції Центральної та Східної Європи, постійно наголошуючи на досягнену в них стабільність обмінних курсів [13, р. 14].

Ідею переваг регіону Центральної Європи продовжує D. Green і K. Petrick, які задля модернізації фінансів пропонують використання двох універсалій, що включають, кожний на своєму рівні, елементи і інститути регулювання, безпеки та відповідний рівень урядової відповідальності. Разом узяті, вони створюють належні умови для розширення інвестування [14, р. 197].

L. Mosley звертає увагу на розподіл глобальних потоків капіталу. Здавалося б, – відмічає він, – що більш дешева робоча сила в країнах, що розвиваються, сприятиме перетіканню фінансових ресурсів держав-лідерів саме сюди, однак цього не відбувається. Автор доводить, що найбільш привабливим для інвестицій є країни із середнім доходом, які можуть забезпечити значно більший ефект і менший ризик. На додаток автор відмітив, що якість робочої сили в країнах цієї групи є доволі високою, проте не використаною повністю [15, р. 108].

ВИСНОВКИ

Попри те, що сучасним фінансам, а тим більше, міжнародним, притаманно чимало функцій, важливим напрямом фінансової діяльності ТНК є створення нових технологій, використання яких забезпечить корпорації високі конкурентні позиції на глобальному ринку. Створення технологій є складним процесом, що охоплює міжнародну торгівлю, селектування винаходів, запровадження дерегулятивних заходів, що лібералізують ринок, диверсифікацію виробництва та створення інновацій.

Слід відмітити, що в розвитку економіки на будь-якій стадії існують ризики, насамперед фінансові, що означає наявність гальмівного механізму у випадку невдачі. Водночас ефекти, що виникають в процесі посилення глобалізації, обов'язково зачіпають ринок мультиактивів, а також і відповідні інституційні зміни, які можуть максимально активізувати процес трансферу нових технологій, їх комерціалізацію та відповідні відшкодування понесених витрат. Зрозуміло, що надзвичайно важливим є обмінний курс, який може сприяти експорту технологій, а може, навпаки, їх уповільнювати, або ж, в умовах фінансової кризи, відмовитися від них взагалі.

Таким чином, глобалізація фінансів являє собою модель активної адсорбції корпоративного, національного та наднаціонального капіталів, яка в процесі інтернаціоналізації міжнародних ринків товарів та послуг суттєво впливає на характер, обсяги та динаміку світових відтворювальних процесів і визначає глобальний тренд економічного зростання. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Бек У. Влада і контрвлада у добу глобалізації. Нова світова політична економія / Ульріх Бек / Пер. з нім. – К. : Ніка-Центр, 2011. – 408 с.
2. Стігліц Дж. Глобалізація та її тягар / Дж Стігліц / Пер. з англ. – К. : Видавничий Дім «КМ Академія», 2003. – 252 с.
3. Бодіяр Ж. Фатальні стратегії / Ж. Бодіяр / Пер. з англ. Л. Кононович. – Львів : Кальварія, 2010. – 192 с.
4. Словник сучасної економіки Мак Мілана / Пер. з англ. – К. : АртЕк, 2000. – 640 с.
5. Гіл Ч. Міжнародний бізнес / Ч. Гіл / Пер. з англ. – К. : Основи, 2001. – 586 с.
6. Florida, R. The Rise of the Creative Class / R. Florida. – New York : Bagic Books, 2002. – 380 p.
7. Бурда М. Макроекономіка. Європейський контекст : підручник / М. Бурда, Ч. Виплош / Пер. з англ. – К. : Основи, 1998. – 682 с.
8. Montiel, P. Macroeconomics in Emerging Markets / P. Montiel. – Cambridge : University Press, 2003. – 445 p.
9. Луцишин З. О. Трансформація світової фінансової системи в умовах глобалізації / З. О. Луцишин. – К. : Видавничий центр «Друк», 2002. – 320 с.
10. Стукало Н. В. Глобалізація та розвиток фінансової системи України : монографія / Н. В. Стукало. – Дніпропетровськ : Вид-во «Інновація», 2006. – 248 с.
11. Білорус О. Фінансова глобалізація: парадигмальні зрушення й риторика / О. Г. Білорус, О. В. Гаврилук // Фінанси України. – 2013. – № 7. – С. 7–17.
12. Manufacturing the Future: The Next Era of Global Growth and Innovation. McKinsey. Global institute. – 2012. – November [Electronic resource]. – Mode of access : www.mckinsey.com/insights/manufacturing/the_Putur_of_manufacturing
13. Dickinson, D. Finacial Integration between the EU and the Economies of Central and Eastern Europe: an overview / D. Dickinson, A. Mullineux // Finacial and Monetary Integration in the New Europe. Convergence between the EU and Central and Easter Europe. – Cheltenham : Edward Elgar, 2001. – P. 1–24.
14. Green, D. Banking and Financial Stability in Central Europe / D. Green, K. Petrick. – Cheltenham: Edward Elgar, 2002. – 224 p.
15. Mosley, L. The Political Economy of Globalization / Layna Mosley // Globalization Theory. Approaches and Cotroversies / Ed. By David Held and Anthony McGrew. – Cambridge : Polity Press, 2008. – P. 106–125.

REFERENCES

- Bek, U. *Vlada i kontr vlada u dobu hlobalizatsii. Nova svitova politychna ekonomiiia* [Power and kontrvlada in the era of globalization. The new global political economy]. Kyiv: Nika-Tsentr, 2015.
- Bodiir, Zh. *Fatalni stratehii* [Fatal strategy]. Lviv: Kalvarii, 2010.
- Burda, M., and Vyplosh, Ch. *Makroekonomika. Yevropeyskyi kontekst* [Macroeconomics. European context]. Kyiv: Osnovy, 1998.
- Bilorus, O. H., and Havryliuk, O. V. "Finsova hlobalizatsiia: paradyhmalni zrushennia i rytoryka" [Financial globalization: paradigm shift and rhetoric]. *Finansy Ukrainy*, no. 7 (2013): 7-17.
- Dickinson, D., and Mullineux, A. "Finacial integration between the EU and the economies of Central and Eastern Europe: an overview" In *Finacial and Monetary Integration in the New Europe. Convergence between the EU and Central and Easter Europe*, 1-24. Cheltenham: Edward Elgar, 2001.
- Florida, R. *The Rise of the Creative Class*. New York: Bagic Books, 2002.
- Green, D., and Petrick, K. *Banking and Financial Stability in Central Europe*. Cheltenham: Edward Elgar, 2002.
- Hil, Ch. *Mizhnarodnyi biznes* [International business]. Kyiv: Osnovy, 2001.

"Manufacturing the Future: The Next Era of Global Growth and Innovation. McKinsey. Global institute". www.mckinsey.com/insights/manufacturing/the_Putur_of_manufacturing

Montiel, P. *Macroeconomics in Emerging Markets*. Cambridge: University Press, 2003.

Mosley, L. "The Political Economy of Globalization". In *Globalization Theory. Approaches and Controversies*, 106-125. Cambridge: Polity Press, 2008.

Slovník súčasnej ekonomiky Mak Milana [Dictionary of Modern Economics Mc Milan]. Kyiv: ArtEk, 2000.

Stihlits, Dzh. *Hlobalizatsiia ta yii tiahar* [Globalization and its burden]. Kyiv: KM Akademiia, 2003.

Stukalo, N. *Hlobalizatsiia ta rozvytok finansovoi systemy Ukrainy* [Globalization and the development of the financial system of Ukraine]. Dnipropetrovsk: Innovatsiia, 2006.

УДК 336.13

ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ СЕКТОРОМ ЕКОНОМІКИ

© 2016 МАКОГОН І. І.

УДК 336.13

Макогон І. І. Інституційні засади розвитку фінансового механізму управління державним сектором економіки

Мета статті полягає в розкритті інституційних засад розвитку фінансового механізму управління державним сектором економіки. Розкрито теоретичні аспекти розвитку зазначеного фінансового механізму та його сутність. Обґрунтовано, що трансформація державного сектора економіки повинна базуватися на пошуку найбільш ефективного фінансового механізму управління ним. У сучасних умовах на основі трансформації державного сектора необхідно досягти таких основних результатів: оптимізація управління державною власністю; підвищення ефективності контролю за використанням і збереженням державного майна; забезпечення додаткових надходжень від більш ефективного використання державних активів. При оцінці доцільності прийняття конкретних рішень з управління об'єктами державної власності, перш за все, необхідно оцінювати, яким чином зазначене дозволить: оптимізувати структуру державної власності; мінімізувати витрати державного бюджету на управління державним майном; підвищити якість фінансового менеджменту та ефективність управління державними підприємствами; посилити відповідальність нових власників і їх зацікавленість у результатах фінансової діяльності суб'єктів господарювання державного сектора; створити сприятливе економічне середовище для розвитку бізнесу, а також залучити інвестиції в нього.

Ключові слова: фінансовий механізм, фінансовий менеджмент, державний сектор, державні підприємства, приватизація.

Бібл.: 12.

Макогон Іван Іванович – головний спеціаліст відділу прогнозування акцизного податку, митних та інших платежів управління прогнозування доходів, Департамент податкової, митної політики та методології бухгалтерського обліку Міністерства фінансів України (вул. Межигірська, 11, Київ, 04071, Україна)

E-mail: ivan-makgn@rambler.ru

УДК 336.13

Макогон И. И. Институциональные основы развития финансового механизма управления государственным сектором экономики

Цель статьи заключается в раскрытии институциональных основ развития финансового механизма управления государственным сектором экономики. Раскрыты теоретические аспекты развития указанного финансового механизма и его сущность. Обосновано, что трансформация государственного сектора экономики должна основываться на поиске наиболее эффективного финансового механизма управления им. В современных условиях на основе трансформации государственного сектора необходимо достичь следующих основных результатов: оптимизация управления государственной собственностью; повышение эффективности контроля за использованием и хранением государственного имущества; обеспечение дополнительных поступлений от более эффективного использования государственных активов. При оценке целесообразности принятия конкретных решений по управлению объектами государственной собственности, прежде всего, необходимо оценивать, каким образом указанное позволит: оптимизировать структуру государственной собственности; минимизировать расходы государственного бюджета на управление государственным имуществом; повысить качество финансового менеджмента и эффективность управления государственными предприятиями; усилить ответственность новых собственников и их заинтересованность в результатах финансовой деятельности субъектов хозяйствования государственного сектора; создать благоприятную экономическую среду для развития бизнеса, а также привлечь инвестиции в него.

Ключевые слова: финансовый механизм, финансовый менеджмент, государственный сектор, государственные предприятия, приватизация.

Библ.: 12.

Макогон Иван Иванович – главный специалист отдела прогнозирования акцизного налога, таможенных и других платежей управления прогнозирования доходов, Департамент налоговой, таможенной политики и методологии бухгалтерского учета Министерства финансов Украины (ул. Межигорская, 11, Киев, 04071, Украина)

E-mail: ivan-makgn@rambler.ru

UDC 336.13

Makogon I. I. Institutional Framework for the Development of a Financial Mechanism For Management of the Public Sector of Economy

The article is concerned with disclosing the institutional framework for the development of a financial mechanism for management of the public sector of economy. Both the theoretical aspects of development of the indicated financial mechanism and its substance have been disclosed. It has been substantiated that transformation of the public sector of economy should be based on finding the most effective financial mechanism for its management. In the current terms, on the basis of transformation of the public sector, the following main results must be achieved: optimizing the management of public property; improving the efficiency of monitoring of both use and preservation of the State property; provision of additional revenue from the more efficient use of the public assets. When assessing the feasibility of taking concrete decisions on the management of the State property objects, first and foremost should be estimated the means to provide the following: optimizing the structure of public property; minimizing costs of the public budget for the management of public property; improving the quality of financial management and the efficiency of management of the public enterprises; enhancing responsibility of the new owners and their interest in the results of financial activity of economic entities of the public sector; creating a favorable economic environment for business development, as well as attracting investments to it.

Keywords: financial mechanism, financial management, public sector, the State enterprises, privatization.

Bibl.: 12.

Makogon Ivan I. – Chief Specialist of the Forecasting Department of the Excise Tax, Customs and Other Revenue Management Forecasting Payments, Department of Tax and Customs Policies and Accounting Methodology of the Ministry of Finance of Ukraine (11 Mezhihirska Str., Kyiv, 04071, Ukraine)

E-mail: ivan-makgn@rambler.ru